

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof).
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navedne v. sti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kaj utegne iz turške vojske kmalu nastati!

Pretečeno nedeljo smo za vso Avstrijo vele-
važen god slovesno obhajali — god presladkega
imena Marije Device ter se hvaležno spominjali,
kako so l. 1683 združene krščanske vojske cesar-
sko mesto Dunaj ali Beč pred divjim Turkom re-
šile. Grozovitih 275.000 Turkov, združenih z Mag-
jari pod Zapolijem so napadali mesto 63 dni.
Malo še in mesto bi bilo turško. Toda v največji
sili pride poljski kralj Sobieski na pomoč z voj-
sko, ki je bila iz vseh sosednih narodov zbrana.
Zaupaje in na pomoč klicaje sladko ime Marijino
udarijo na nevernike in jih slavno premagajo —
rešijo Dunaj in Avstrijo. Brez tiste zmage bil bi
morebiti še sedaj večji del Avstrije pod Turkom.
Tolik bil je uspeh krščanske vzajemnosti in vsak-
sebnе podpore!

Kakor nekdanj Dunajčani, tako se sedaj borijo
ubogi Kristijani na Turškem. Ali, oh sramota,
nehvaležni Dunaj ne pomaga krščanskemu bratu,
ampak podpira — Turka na vsak način. Tako
močno nas je v Avstriji zaslepil neverni liberali-
zem! Avstrija je prenehala biti katoliška krščen-
ska država in postala — liberalna, kakor je to
že prvi liberalni državni zbor l. 1862 svetu na-
znani. Vsled tega se vladajoče stranke pri nas
ne brigajo za krščansko vzajemnost več; gledajo
le na koristni svoje lastne stranke. Da je to ne-
varna pogubna pot, tega se utegnemo kmalu pre-
pričati tudi v vnanjih zadevah, zlasti pri turški
vojski. Kajti krščanska, katoliška Avstrija bi se
za Kristijane, zlasti katoliške, na Turškem brigala,
kakor se Prusija briga za lutrovske, Rusija za
pravoslavne in bi združena z Rusijo in Nemčijo
vzajemno hitela Kristijanom na pomoč in Turke
pomagala iz Evrope pregnati. Toda vladajoča
liberalna nemško-magjarska stranka Avstriji to
storiti brani in žuga za meč prejeti, da Turčijo
ohrani, kakoršna je. Ali ravno to utegne za nas
močno nevarno postati. Turška sila je s pomočjo
angleške in magjarske podpore še tolika, da nje
osamljeni Srbi in Črnogorci ne bodo zamogli po-

dreti. Divje čete Turkov se strašno množijo in če-
dalje globljeje v Srbijo in Črnogoro vdirajo vse
požigajoče in ubijajoče. Vsled tega Turkom greben
raste in so vsem evropskim ministrom breo dali,
ko so ti v Carigradu nasvetovali, naj se z vojsko
preneha vsaj za mesec dni. Toda ošabni Turk
je nasvet zavrgel in rekel, da bo še le v Belem-
gradu in v Cetinjah svoje vojake ustavil in mir
sklenol s Srbi in Črnogorci. Ob enem je Turk
tudi proglasil pogodbe miru za Srbijo, ki se gla-
sijo: 1. knez Milan je odstavljen, 2. novo izvoljen
knez pride v Carigrad, sultanu se poklanjat, 3. Srbi
razpustijo svoje vojake in sprejmejo turške v Be-
ligrad, Smederevo, Kragujevac in Alibonae, 4.
plačajo Turkom 10 milijonov goldinarjev za vojne
stroške. Iz tega so Srbi sprevideli, da hočejo
Turki tujan do Beligrada vse požgati in poklati
in Srbijo uničiti. Zato so sklenoli rajši umreti,
kakor v tak mir privoliti. Čudno, danajski in mag-
jarski listi pravijo, da so ove turške pogodbe še:
opravičene? („Fremdenblatt“, na pol vladni list
pravi: berechtigt).

Ali Srbija in Črnagora ne boste uničeni. Ruski
car je rekel, da turškega odgovora ne sprejme,
ter pripravlja za Turke „ultimatum“, t. j. zadnjo
besedo pred vojsko in je ukazal svoji vojni, da
se pomika proti turški meji v Aziji. To so naj-
novejša poročila in zato smo sedaj avstrijski Slav-
jani in sploh vsi konservativci lahko osupnjeni, ako
beremo v vladnih listih nagloma besede: „čas je
važen, mi se zanašamo na našo vojsko, da
bo Avstrijo celo ohranila in jeno koristi
obranila.“ Dobro, kde pa tedaj tiči sovražnik, za-
kaj pa ga nam ne imenujete nasprotnika, ki boče
ravno sedaj Avstrijo razdreti? V omenjenih listih
še namreč ni povedano, zoper koga bo naša vojna
sedaj marširala. No, tem bolj glasno pa nam to nazna-
jajo Magjari; ti kar besnijo in ropotajo — zoper Ruse.
Tedaj zoper rusko cesarstvo bi naj šli naši regi-
menti in se morebiti na strani čerkeskih tolovajev
in tatinskih bašibozukov vojskovali za Turka. To
bi bilo ne samo malo častno za nas, ampak brez
dvombe — pogubno. Kajti Avstrija in Turčija bi

utegnole stati osamljeni. Nemška Prusija vleče gotovo z Rusijo; pruski listi zahtevajo, da se turško prašanje nemudoma reši s tem, da Turka vržejo ven iz Evrope. Italijani so popolnem vneti za S. b. Francozi so turkoljubnega poslanca poklicali domu in poslali Chaudordie-ja, ki je prijatelj Rusom. Celó na Angleškem je Turčija zgubila dosedanje sočutje zaradi groznih turških dejanj na Bolgarskem; še celo daljna Amerika se poteguje za Kristijane na Turškem. In v takej občeji srditosti vsega izobraženega sveta zoper turške druhali se drzne naša magjarska, nemško-judovska v publi liberalizem in denar zatelebana svojat Avstrijo siliti, naj potegne s turškimi tolovaji in sama sebe v največjo nevarnost in nesrečo pabne! Mogoče, da je srda in jeze na Slavjane pijani Magjar slep, mogoče, da mnogi nemški liberalci sedeči sred „kulturo“ širečega dima, kojega jim judovski pisarji in podmitanci delajo, nobene nevarnosti ne vidijo, ali vsi konservativni Nemci pri nas in sploh vsi Slavjani slatimo in čutimo, da največja nevarnost nam preti od pruske Nemčije in pa od Italijanske, ki kar prežite na priliko, da mahnite po nas; in ta prilika bi jima došla, če bi nas nemško-magjarski liberalci zaradi gnjile Turčije zapleli v vojsko zoper Ruse! Bog nas varuj! —

Cerkvene zadeve.

Zakrament sv. birm so naš Milostljivi gospod knez in škof letos podelili 8550 birmancem.

Duhovnih vaj ali sv. eksercij v semeniški cerkvi sv. Alojzija v Mariboru pod vodstvom č. o. gospoda Antona Forsterja, jezuita iz št. Andraša na Koroškem, se je udeležilo 63 duhovnih gospodov: milostljivi naš gospod knez in škof in p. n. Zorčič, Kežman, Pak, Matjašič, Orožen, Modrinjak, Kolar, Žuža, Kovačič, Ogradi, Gregorčič, Križanič, Skuhala, Pajek, Flek, Hrčič, Lacko, Hirti in Druzovič, vsi iz Maribora, potem č. g. Tutek, Stranjšak, Fric, Bohinc, Rožanc, Herg, Jeraj, Divjak, Einsiedler, Eriavec, Grabar, Hajšek, Kragl, Milošič, Novak Jan., Novak Mat., Pukšič, Rantaša, Slanič, Šparavec, Šrol, Toplak, Velebil, Vrečko, Caf, Cajukar, Drozg, Fischer, Haubenreich, Jug Fr. Kolenko, Kraner, Kunce, Lednik, Meško, Sorglechner, Srahotnik, Stajuko J., Šijanec Al., Tamše, Tribnik, Verk in č. g. Meznarič Anton. Bog plati č. o. Forsterju vso njegovo gorečo skrb in blagoslovi veliki trud!

Nenavadna cerkvena slovesnost se je obhajala pretečeni mesec pri sv. Barbari v Halozah. Č. g. novomešnik Andrej Podhostnik so Bogu darovali prvo svojo sv. mešo in po njej lastnega očeta in mater po petdesetletnem srečnem zakonu zopet poročali. Res nenavadna in gnljiva slovesnost — taka nova meša in zlata poroka!

Občini VI. zbor društva sv. Cecilije je svojim deležnikom napravil vsaki večer lepo veselico v

prostorni in primerno okinčani dvorani puntigamski. Vojaska godba je svirala kaj izvrstno skladbe najimejtniših skladateljev; Mozarta, Wagnerja, Govnoda, Rossini-ja, Liszt-a, kar je zlasti prišlecem iz dežele jako ugajalo. Menje zadovoljni bili smo z govori. Drugače pa je bilo pri javnih zborovanjih društva ob 11 uri dopoldne v dvorani štajerske deželne hiše. Tukaj smo slišali najizvrstniše govornike navdušeno priporočati sveto cerkveno petje in godbo in zavračati nespodobno muzikalno vrešanje, strganje in škripanje, tulenje in mijavkanje, kakoršno se sedaj šopiri po hišah božjih; zlasti so obsodili govorniki sviranje „maršev in tušev“ v cerkvi. G. Kaim iz Biberacha je rekel, da se imamo vsi skup prav sramovati, kder kaj takega trpimo. Premirani biki pri živinskih razstavah in prav rejena praseta se po dvakrat pozdravljajo s tušem; zato je nedostojno Boga s tem častiti, s čemur se prešči preslavljajo. Dekan Armingier je priporočal razločno zgovarjanje besedi pri cerkvenem petju sicer velja o razvajanem cerkvenem petju, kar je nekdo nekim spremljevalcem mrliča h pogrebu djal: cantabant miseré quondam miseri miserere, t. j. spevale revno so reve uboge kedaj miserere. Konečno je podpredsednik poročal, da ima društvo 7000 udov po vsej Nemčiji in posebno pevsko šolo v Regensburgu. S škofijskim blagoslovom se je zborovanje sklenolo.

Društvo sv. Cecilije je brez dvombe, lepo, koristno in celó potrebno, toda na slovenski zemlji se bo težko kedaj ukoreninilo. — Preveč je izključljivo — nemško. Vsak trenutek smo morali slišati: Cecilien Verein für alle Länder deutscher Zunge! Bodí jim, a katoliški Slovenci in Hrvati osnujmo si zasebno tako društvo! Goriški „Slavec“ nam utegne v tej važni reči svetovati in pomagati. Zraven dvorane, kder se je vršilo javno zborovanje, bilo je tudi nekaj cerkvenih reči za službo božjo prav lepo in umetno razstavljenih. Iz naše škofije videli smo v rastavi 4voglati monštranco in podobi Jezuzovega in Marijinega srca od sv. Križa pri Slatini.

Gospodarske stvari.

Nova c. kr. obrtnijska šola (Staats-Gewerbeschule) v Gradcu.

Z izdatno državno podporo se začne 16. oktobra t. l. šola v Gradcu za nauk v stavbenem (zidarskem) rokodelstvu z 3 semestri in v ornamentalnem obrtnijstvu z 1 semestrom. — Zraven enega vodje in dveh predstojnikov izvedencev v stavbah in ornamentih bode ta šola imela 7 učiteljev in 3 asistente. — Namen njen je, djansko (praktično) izučiti mladino v stavbah (zidarstvu), in ornamentalnem obrtnijstvu. V to šolo se sprejmo mladenči, ki so dovršili ljudsko šolo; še koristneje je pa, če mladenči po dovršeni ljudski šoli so kaki 2 leti učenci bili